

35. møde.

Torsdag den 2. december kl. 17.30.

Formanden:

I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker mundtligt at fremsætte *forslag til lov om stop for pris-, husleje- og indkomststigninger*.

(Lovf. nr. L 144).

Den eneste sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden:

Jeg giver ordet til handelsministeren, for at han kan fremsætte det nu anmeldte lovforslag.

Handelsministeren (Per Hækkerup):

Jeg har herved den ære at fremsætte for det høje ting *forslag til lov om stop for pris-, husleje- og indkomststigninger*. Baggrunden for dette forslag er dels udviklingen på arbejdsmarkedet med en række overenskomststridige strejker, dels en fornyet tendens til stærke prisstigninger gennem de seneste måneder.

Med hensyn til situationen på arbejdsmarkedet, sådan som vi oplevede det i sidste uge, er det ganske forståeligt, at konflikternes karakter og konfliktområderne måtte virke foruroligende på de fleste mennesker. Det er sikkert også forklaringen på, at vi blev stillet over for visse initiativer fra forskellig politisk side. Det siger sig selv, at regeringen ikke kunne sidde disse henvendelser overhørig, og at regeringen ikke kunne se bort fra de alvorlige konsekvenser af konflikterne.

På den anden side måtte regeringen se sådan på det, at disse forhold ikke måtte give anledning til panikagtige foranstaltninger, som ville bidrage til at forøge spændingen på arbejdsmarkedet og måske forøge antallet af konflikter. Selv om konflikterne ikke, for de flestes vedkommende i hvert fald, var fremkaldt af de politiske kræfter og andre kræfter, der spekulerer i uro på arbejdsmarkedet, kunne mindre

velbetænkte reaktioner give disse kræfter vind i sejlene.

Forholdene omkring arbejdsmarkedet er, må vi nu have lov til at konstatere, i denne uge i betydelig grad faldet til ro. Det må så meget desto mere være opgaven, at de foranstaltninger, som vi i det høje ting og andre ansvarlige kræfter uden for det høje ting måtte træffe, ikke bidrager til at give ny næring til konflikter.

Jeg synes også, der er grund til i vurderingen af det, der er sket igennem de seneste par uger, at lægge vægt på, at i et betragteligt omfang gav disse konflikter ikke lønstigninger, men kun tab for alle.

I betragtning af den spændte situation er det vel heller ikke uforståeligt, at der opstod en ganske betragtelig politisk spænding, som kulminerede for en uge siden på et tidspunkt, hvor mange ventede, at situationen ville udløse et valg. Det var regeringens opfattelse, at et valg i sig selv ikke ville løse problemerne, men at det, både korttids- og langtidsperspektiver taget i betragtning, var rigtigt, at regeringen gjorde et nyt forsøg på at få forhandling i gang her i det høje ting. Disse forhandlinger kom i gang, og vi kan med en vis tilfredshed konstatere, at de resulterede i forliget mellem 5 af folketingets partier.

Den anden baggrund for de foranstaltninger, som finder udtryk i lovforslaget, er den økonomiske udvikling igennem martsforliget 1975, ført videre i septemberforliget sidste år frem til augustforliget i år beklageligvis ikke båret igennem med samme politiske styrke i det sidste tilfælde, hvilket indebærer en vis svækkelse i virkningen.

I kraft af disse bestræbelser blev der skabt en vending i pris- og omkostningsudviklingen i Danmark. Fra, hvis vi går små 2 år tilbage, at have været et af de lande i Europa og inden for de industrialiserede landes kreds i det hele taget, der lå med den stærkeste pris-, indtægts- og omkostningsstigning, blev vi et af de lande, der indtil for få måneder siden lå i den nederste fjerdedel med hensyn til disse stigninger. Det var en vending og en tendens, som var rigtig. Det er efter regeringens opfattelse absolut nødvendigt, at vi bestræber os på at genskabe denne udviklingstendens. Det medfører, at der må holdes en stram økonomisk politik.

En del af de prisstigninger, som vi har oplevet og vil opleve, er prisstigninger, som Danmark ikke har nogen mulighed for i sig selv at

[Handelsministeren.]

påvirke. Det er dem, der kommer til os udefra, og hvor vor påvirkningsmulighed er den indirekte, der findes igennem det internationale samarbejde og det europæiske samarbejde, som desværre på dette område lader meget tilbage at ønske. Men en del af prisstigningstendenserne hænger sammen med forhold i vort eget land og er påvirkelige igennem den politik, vi tilrettelægger.

Det lovforslag, som her bliver fremsat for folketinget, falder i hovedsagen i 3 afsnit, dels et område, som sigter på et prisstop, som ikke er absolut, men som i sin udformning er et overordentlig kategorisk prisstop, dels et afsnit om husleje, som tilsigter, at på samme måde, som man igennem prislovgivningsafsnittet i loven skal dæmpe prisudviklingen, skal huslejudviklingen dæmpes, og dels et afsnit, som handler om overenskomststridige konflikters retlige ugyldighed.

Hvis man ser på lovforslagets indhold – og jeg skal ikke gå i enkeltheder – og ser på den udformning, lovforslaget har fået, så må man erkende, at det i mange henseender er en overordentlig rigoristisk lovgivning. Det er det for erhvervslivet, for erhvervslivets indehavere, det er det for lønmodtagerne, ikke igennem direkte, men indirekte påvirkning af løndannelsen. Det er en politik, som stiller krav til os alle sammen, stiller krav ikke blot til os her i tinget, som skal træffe beslutninger, der påvirker det økonomiske udviklingsforløb i Danmark, beslutninger, som enhver, der beskæftiger sig med politiske forhold, ved ikke er behagelige, beslutninger, som vi også ved ikke er populære. Personlig misunder jeg ikke de popularitetens forkæmpere, som vi nok skal høre senere på aftenen; de dømmes af deres egen letsindighed.

Men det er også en politik, som stiller krav til andre end os. Den stiller krav til erhvervslivets udøvere, den stiller krav til arbejdsmarkedets parter både på den ene og på den anden side. Men vi må også erkende, at den politik, der her bliver lagt frem til forhandling og forhåbentlig vedtagelse i tinget, er en betydelig mere realistisk politik end den, der dukkede op i horisonten for en uges tid siden.

Jeg ved godt, at mange mennesker, som

måske ikke tænker særlig reflekteret – hedder det vist med et fint fremmedord – over de økonomiske sammenhænge, lader sig besnære af ord som absolut lønstop og absolut prisstop. Absolut lønstop og absolut prisstop er en utopi. Det er ikke noget, der kan gennemføres, det kan end ikke gennemføres i en politistat, hvad enten det er en politistat i den østlige eller den vestlige del af verden. Det kan måske holde 8 dage eller 14 dage, men det kan ikke holde over for de kræfter, der bestemmer menneskers optræden i det økonomiske liv.

Det forslag, vi forelægger, er ikke et totalt pris- og lønstop, det er et delvis prisstop, og indirekte påvirker det mulighederne for at foretage lønfremstød i de tre måneder, det er forudsat at loven skal gælde. Men det er betydelig mere realistisk, og jeg tror, at hvis alle kræfter, som øver indflydelse på disse områder, sætter ind for at virkeliggøre lovforslagets formål, vil de også være i stand til at opnå et ganske betragteligt resultat.

Derfor er opgaven nu ikke at varetage mere snævre gruppe- eller parti- eller andre egoistiske interesser, men at samle kræfterne om at genskabe en bedre udvikling i vort pris- og omkostningsniveau, som vi alle sammen godt ved er forudsætningen for at løse vores fundamentale økonomiske problem.

Formanden:

Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i dag, torsdag den 2. december, kl. 20 med følgende dagsorden:

Eventuelt: første behandling af forslag til lov om stop for pris-, husleje- og indkomststigninger.

Mødet hævet kl. 17.45.